

The Development of Learning Activities in the Dramatic Arts Course on Classical Dance Vocabulary: Local Dance Posture Accompanying with Song for Grade 6 Students

Wisarut Libthaisong, Piyatida Panya² and Atchariya Promtow³

Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

¹Email: libthaisongwisarut352934@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-5923-9839>

²Email: dr.piyatida@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8215-4389>

³Email: atchariya.dee@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2184-3938>

Received 14/06/2023

Revised 22/11/2023

Accepted 29/11/2023

Abstract

Background and Aims: The importance of dance aside from its value as a cultural heritage and expression of a flourishing civilization, Dance is also useful for those who have learned it because studying dance involves using every part of the body in various movements and postures of Thai dance. As a result, those who have trained will have perfect health, a cheerful mind, and a good personality. Thus, this research aims 1) to develop creative activities for local dance moves accompanied by songs for Grade 6 students to be effective according to the 80/80 criteria. 2) the ability to compare creative dance skills before and after learning with the activities. Creative dance moves Local songs accompanying the research group.

Methodology: The target group is 18 Grade 6 students at Ban Yang Chum Cham School. The research components are learning plans, creative activities, local dance postures accompanied by music, and dance practice skills. The starting point for the test is the test for inventing dance moves to the tune of local songs and the test for testing creative dance materials. Most of the statistical research is part of the E1/E2 benchmarks and testing tests to determine the effectiveness of the markers Lok Khok Son.

Results: The results of the research found that 1) creative activities for local dance moves accompanied by songs for Grade 6 students 60.32/82.11 (E1/E2) 2) creative dance skills of students who learned with creative dance activities Accompanying local songs after self-study before studying made statistics at the .05 level.

Conclusion: The research found that the creative activities of local dance moves in songs for Grade 6 students had a high mean value of 80.32/82.11 (E1/E2). Students who studied with this activity had creative dancing skills that were significantly improved at the 0.05 level after studying.

Keywords: Learning Activity; Classical Dance Vocabulary; Local Dance

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบเพลง สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิสรุฐ ลิบไซส¹, ปิยะธิดา ปัญญา² และ อัจฉรียา พรหมท้าว³

สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ความสำคัญของนาฏศิลป์ นอกจากมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงออกถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้ว นาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ เพราะการเรียนรู้นาฏศิลป์เป็นการใช้วิถีชีวิตของร่างกายในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่างๆ ของนาฏศิลป์ไทย จึงถึงผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์มีจิตใจแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบบทเพลง

ระเบียบวิธีวิจัย: กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางชุม จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบเพลง แบบฝึกทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏยศัพท์ แบบทดสอบความสามารถในการประดิษฐ์ท่าประกอบบทเพลงประจำท้องถิ่น และแบบทดสอบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบลำดับเครื่องหมายของวิลคอกซอน

ผลการวิจัย: 1) กิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 80.32/82.11 (E_1/E_2) 2) ทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นประกอบเพลงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: การวิจัยพบว่ากิจกรรมสร้างสรรค์ท่าร่าท้องถิ่นในบทเพลงสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยที่สูงมีค่าเท่ากับ 80.32/82.11 (E_1/E_2) และนักเรียนที่มีการเรียนด้วยกิจกรรมนี้มีทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการเรียน

คำสำคัญ : กิจกรรมการจัดการเรียนรู้; นาฏยศัพท์; ท่าร่าท้องถิ่น

บทนำ

ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึง เอกลักษณ์ประจำชาติได้เป็นอย่างดี เป็นมรดกที่สืบทอดกันมาทางสังคมตั้งแต่อดีตกาลที่เกิดจากการสร้างสรรค์สังคม ซึ่งต้องมีการสืบทอดต่อไป ศิลปะถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความจำเป็น ต่อมนุษย์เป็นสิ่งที่จรรโลงความดี ความงาม ในบรรดาศิลปะที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของชาติไทยเรา “นาฏศิลป์” นับว่าเป็นศิลปะที่มีความเด่นชัดที่สุด ที่แสดงออกทางลีลา การเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์ โดยการนำกิริยาเหล่านั้นมาดัดแปลงให้อ่อนช้อยสวยงาม วิจิตรพิสดารกว่าท่าธรรมชาติ มีความสอดคล้องกับเพลง ดนตรี และ การขับร้อง อย่างงดงาม โดยอาศัยหลัก

สำคัญในผลงานของศิลปะ ซึ่งเป็นการแสดงจากการใช้ มือ แขน ขา เท้า ลำตัว ใบหน้า ศีรษะ และภาษานาฏศิลป์ ผู้แสดงออกจะมีความสุข สนุกสนานกับการรำรำ ผู้ชมได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินไปกับลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม และยังถือว่าเป็นอีกภาษาหนึ่งที่จะอธิบายเรื่องราวใดๆ ได้โดยวิธีการที่นุ่มนวล และแนบเนียนจนเป็นที่กล่าวกันว่า นาฏศิลป์นั้นเป็น “ภาษาสากล” สามารถเห็นด้วยตา เข้าใจได้ทันทีทันใด (เรณูโกศินานนท์, 2546) นอกจากนี้นาฏศิลป์ไทยถือเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง เป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่อ่อนช้อยงดงาม บอกถึงความประณีตรักสวยรักงาม แฝงด้วยจินตนาการและศิลปะ อันละเอียดอ่อนของคนไทย แสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติที่ได้ สืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล (วรสรวง สุทธิสวรรค์, 2541: 1)

ความสำคัญของนาฏศิลป์ นอกจากมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและ แสดงออกถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้ว นาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ เพราะการเรียนรู้นาฏศิลป์เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่างๆ ของนาฏศิลป์ไทย จึงถึงผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์มีจิตใจแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี (จรัญ ลิ้มปนาณนท์, 2539: 239) นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างนักเรียนให้มีวินัยในตนเองรู้จักระเบียบวินัยในการแสดงออกร่วมกับผู้อื่นมีสมาธิ มีความพยายามอดทนในการฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อผลงาน รู้จักความไพเราะของเสียงเพลง และการแสดงเสริมสร้างความรู้ ความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลใช้เวลาว่างไปในทางที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ที่สำคัญคือทำให้ได้รู้คุณค่าของคนตรีและนาฏศิลป์ รู้คุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติและเข้าใจศิลปะของชาติ (อรรพรรณ บรรจงศิลป์ และ อารมณ์มนตรีศาสตร์, 2559: 460-461)

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามการปฏิรูประบบการศึกษาหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงควรเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการพัฒนา ทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างเท่าทันต่อเหตุการณ์ และมีความสุข ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ความว่า

“...วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นคืออะไร กล่าวโดยรวบยอดก็คือการทำให้บุคคลมี ปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งในส่วนตัววิชาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย ส่วนจิตใจและคุณธรรม ความประพฤติ ส่วนความขยันอดทนและความสามารถ ในอันที่จะนำ ความรู้ความคิดไปใช้ปฏิบัติงาน ด้วยตนเองให้ได้จริงๆ เพื่อสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความสุข ความเจริญมั่นคงและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมและบ้านเมืองได้ตามควรแก่ฐานะด้วย”(วรสารวิชาการ, 2552: 1) ให้สรุปเป็นเนื้อหาใหม่โดยไม่ต้องคัดลอกเนื้อหาต้นฉบับ ในด้านของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้ระบุไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือ นำพาไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนและนักเรียนย่อมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียน การสอนของตนให้แตกต่างไปจากเดิม โดยเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยช่วยเหลือ ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การจัดการเรียนรู้ศิลปะมุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้โดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วย มีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 2) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2551ที่กำหนด พัฒนาประเทศในอนาคตด้านสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีเป้าหมายของการสืบทอดสายใย สังคม และวัฒนธรรมที่สังคมไทยอนาคตพึงอนุรักษ์ และพัฒนาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ให้เป็นกระแสนหนึ่งของโลกและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ตั้งเป้าหมายของระบบการศึกษา ทั้งหมดคือการปลูกฝังและฝึกฝน ให้ประชาชนประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีการถ่ายทอดความรู้วัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นต่อไป ดังนั้นในการจัดการศึกษา จึงจัดให้มีการเรียนการสอนศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นบุคคลที่มี ความรู้คู่กับความงาม ปลูกความคิดให้กับผู้เรียนให้ก่อรูปร่าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาคำตอบ ด้วยตัวเอง เป็นการแสดงออกที่สร้างสรรค์และจินตนาการที่ลึกซึ้ง มีคุณค่าต่อจิตใจ ซึ่งมีจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่การพัฒนาศิลปินสืบให้กับผู้เรียน ได้มีบุคลิกภาพและอารมณ์ที่ประณีต ละเอียดอ่อน มีความตระหนักเกี่ยวกับงานศิลปะ รับรู้และมีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ มีการ ฝึกฝนทางศิลปะ แสวงหาประสบการณ์ เพื่อตอบสนองความรู้สึกทางด้านคุณค่าและความงามที่มีอยู่ ในแต่ละบุคคล ให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ และพัฒนาสื่อ ความหมายทาง ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดีในแต่ละบุคคล (กรมวิชาการ, 2535: 7-9)

ความคิดสร้างสรรค์นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งกับการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เนื่องจากจะนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นการแสดงที่มีความแปลกใหม่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา นักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการจัดการ เรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน เรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนไหวร่างกาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ การนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ (ทิศนา ชวนมณี, 2554: 10) การจัดการเรียนรู้นี้ดังกล่าวนั้นมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย เนื่องจากเป็น รูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับ วิชานาฏศิลป์ เนื่องจากเป็นวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกาย และการเรียน นาฏศิลป์นั้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ทั้งยังช่วยลดความเขินอายและมีความกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ในภาคความรู้ และภาคปฏิบัติทักษะการแสดงนาฏศิลป์ของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการปฏิบัติผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสามารถเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งเดวิสได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่าทักษะส่วน

ใหญ่จะประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดี (สุพัตรา สุโพธิ์พัฒนา, 2562: 3)

จากปัญหาที่พบคือนักเรียนไม่สนใจการปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ได้ ที่สำคัญคือครูยังขาดเทคนิคในหลายๆด้านของทักษะปฏิบัติ จึงทำให้การสอนทำรำผิดเพี้ยน ซึ่งการเรียนนาฏศิลป์ไทยจำเป็นต้องมีความเข้าใจ และปฏิบัตินาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้องจึงจะสามารถสอนทำรำได้สวยงามน้อยช้อยได้ สำหรับปัญหาและความต้องการของครูนาฏศิลป์ในสถานศึกษา พบว่าการเรียนทางด้านรายวิชานาฏศิลป์นั้น มีทักษะปฏิบัติที่ต่ำ เนื่องจากนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ชอบวิชานาฏศิลป์สอดคล้องกับแนวคิดของ กัลยา ต๊ะมะครุฑ (2542: 2) ที่ระบุปัญหาที่พบมากที่สุดในการสอนรายวิชานาฏศิลป์ คือ นักเรียนขาดความมั่นใจและยังขาดเทคนิคในการเรียนทักษะปฏิบัติ ทางด้านนาฏศิลป์ การเรียนการสอนนาฏศิลป์ จึงไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยได้กำหนดหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ศึกษาทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ในด้านทฤษฎีครูผู้สอนก็จะสอนอธิบายตามรายละเอียดของเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และเข้าใจ ด้านการฝึกทักษะผู้เรียนก็ฝึกโดยอาศัยจดจำท่าทางและเลียนแบบจากครูผู้สอนเป็นหลักและนักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งถ้าผู้เรียนที่มีทักษะ มีใจรักและสนใจก็จะรำได้เร็ว รำได้สวย แต่ถ้าผู้เรียนบางคนไม่สนใจในการฝึก ก็ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความรู้สึกเบื่อ ไม่สนใจเรียน และเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่ตัวผู้เรียนนั้นจะฝึกฝน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานาฏศิลป์อยู่ในระดับต่ำ (วิรดี จินตะโล, 2561: 99) อีกทั้งปัจจุบันการเรียนนาฏศิลป์และการปฏิบัติทำทางนาฏศิลป์ไทยไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียนโดยเฉพาะความเข้าใจทำรำนาฏศิลป์ ซึ่งส่งผลต่อการนำไปสู่การปฏิบัติทำรำที่ถูกต้อง สวยงาม ผิดกับอิทธิพลของต่างชาติที่เผยแพร่เข้ามาทำให้นักเรียนสนใจนาฏศิลป์ไทยน้อยลง (ชนันทร หิรัญเชาว์, 2562: 2) สอดคล้องกับผู้วิจัยที่พบปัญหาเช่นเดียวกัน คือ นักเรียนมีทักษะปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ประการที่สองคือ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจเรียน ขาดแรงจูงใจในรายวิชานาฏศิลป์

ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติและภาษาท่าเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางชุม ซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนในการเรียนและมีทักษะปฏิบัติที่ถูกต้อง ส่งผลถึงการพัฒนาพฤติกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสนใจเรียนในรายวิชานาฏศิลป์ นำความรู้ความสามารถไปพัฒนาและเผยแพร่ศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ท่ารำท้องถิ่น ประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง

สมมติฐานการวิจัย

1. กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ หลังใช้กิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียนด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์จาก การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ดังนี้

โกวิท ประวาลพุกษ์และคณะ. (2545;: 60) ได้ให้ความหมายนาฏศิลป์สร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเรียนแบบท่าคนและสัตว์ด้วยท่าทางอ่อนช้อย นุ่มนวลจึงเกิดเป็นท่ารำหรือนาฏยศัพท์ขึ้น ซึ่งการปฏิบัติท่าทาง กิริยาอาการต่าง ๆ นั้นสามารถสื่อ ความหมายได้แทนการพูดหรือเจรจา โดยนาฏยศัพท์ที่มีอยู่มากมายหลายท่าสามารถประดิษฐ์เป็น ท่วงท่าการรำรำที่มีความหมาย

อรรรรณ ชมวัฒนา และวีรสุตา บุญนาค. (2553;: 113) ได้ให้ความหมายนาฏศิลป์สร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง การเคลื่อนไหวท่าทางสื่ออารมณ์ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการใช้ แขน ขา มือ เท้า ส่วน ต่างๆ ของร่างกาย สีหน้าแวตาต่างๆ แสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาซึ่งอารมณ์ที่แสดงออกมานั้นเกิด จากธรรมชาติ ของมนุษย์ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันเช่น อารมณ์รัก โกรธ เสียใจ เป็นต้น การเคลื่อนไหว ท่าทาง เช่นการยืน เดิน วิ่ง สามารถนา มาสร้างสรรค์ประดิษฐ์เป็นท่าทางต่างๆให้เกิดความสวยงามเพื่อ นำมาใช้เป็นท่ารำต่างๆ การเคลื่อนไหวท่าทางสื่ออารมณ์ เป็นการเคลื่อนไหวที่นำมาใช้ในการแสดง ต่างๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด ของตัวละครให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่าตัวละครนั้นมีอารมณ์อย่างไรและ เข้าใจท่าทาง อารมณ์ของตัวแสดงได้ง่ายขึ้น

โกวิท ประวาลพุกษ์และคณะ. (2544;: 69) ได้ให้ความหมายนาฏศิลป์สร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึง หลักการแสดงนาฏศิลป์จะเน้นการแสดงออกทางการเคลื่อนไหวที่มีระบบและงดงามใน 2 ลักษณะ คือ การพ้อนรำและการเคลื่อนไหวต่างๆ ที่ไม่สื่อความหมายหรืออารมณ์ที่เฉพาะเจาะจง เช่น รำหน้าพาทย์ รำเพลงช้า เพลงเร็ว ฯลฯ และการพ้อนรำที่ประกอบด้วยท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น แขน ขา มือ เท้า เรือนร่าง และ ใบหน้าที่แสดงออกถึงอารมณ์และการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นลักษณะการรำใช้บท และการแสดงท่าทางในละคร เช่น รำฉุยฉาย การแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ และการแสดงละคร ในบทบาท เป็นต้น จึงเป็นศิลปะในการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยการพ้อนรำและ การแสดงท่าทางการ เคลื่อนไหวของร่างกายทั้ง 3 ส่วน คือ ส่วนกึ่งของร่างกาย ได้แก่ ศีรษะ แขน ขา มือ เท้า ส่วนตัวเรือน ร่าง และส่วนใบหน้าให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนและสวยงาม ตลอดจนมีการแสดงอารมณ์ และความรู้สึกที่สื่อไปยังผู้ชมด้วย

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึง การเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเรียนแบบท่าคน และสัตว์ด้วยท่าทางอ่อนช้อย นุ่มนวลจึงเกิดเป็นท่ารำหรือนาฏยศัพท์ที่สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้น ได้ให้ความหมายนาฏศิลป์สร้างสรรค์ไว้ว่า ขึ้น ซึ่งการปฏิบัติท่าทาง กิริยาอาการต่าง ๆ นั้นสามารถสื่อ ความหมายได้แทนการพูดหรือเจรจา โดยนาฏยศัพท์ที่มีอยู่มากมายหลายท่าสามารถประดิษฐ์เป็น ท่วงท่าการรำรำที่มีความหมาย

2. ลักษณะของนาฏศิลป์สร้างสรรค์

จตุพร รัตนวราหะ, ศุภชัย จันทรสุวรรณ และนภัสกร มิตรเอม (2555); ฉวีวรรณ ตาล สุก, 2558) ได้กล่าวถึงลักษณะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ กล่าวคล้ายคลึงกันว่า ลักษณะของนาฏศิลป์สร้างสรรค์เป็นการแสดงที่สร้างสรรค์ ขึ้นมาจากฐานเดิม การสร้างชุดการแสดงใหม่ๆ ที่อยู่บนฐานของนาฏศิลป์เดิมให้หลักนาฏศิลป์ให้นาฏยศัพท์ ภาษาท่า หากมาจากศิลปะร่วมสมัยก็จะออกลีลาท่าทางตามพื้นฐานหลัก เช่น บัลเล่ย์ก็ เน้นที่การยืนบนปลายเท้า การใช้ความสมดุล การใช้ความขัดแย้ง

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2556,: 286-574) ได้ถึงลักษณะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ กล่าวคล้ายคลึงกันว่า นาฏศิลป์สร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์ระบำใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการในลักษณะ ต่างๆ ซึ่งสามารถจำแนกตามเนื้อหาสาระ และรูปแบบออกได้เป็น 6 ประเภท คือ 1. ระบำในโขงละคร, 2. ระบำศิลปะอาชีพ, 3. ระบำเนื่องในประเพณี พิธีกรรม และการละเล่น, 4. ระบำโบราณคดี, 5. ระบำแสดงเอกลักษณ์ท้องถิ่น และ 6. ระบำเบ็ดเตล็ด ข้อมูลที่นำมาใช้ประยุกต์เพื่อสร้างสรรค์เป็นระบำ ส่วนใหญ่นำมาจากวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศุภชัย จันทรสุวรรณ และนภัสกร มิตร เอม (2556); ฉวีวรรณ ตาลสุก, 2558) ได้ถึงลักษณะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ กล่าวคล้ายคลึงกันว่า นาฏศิลป์สร้างสรรค์เป็นการ แสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. นาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์ซึ่งยึดแบบ แผนท่ารำ ดนตรีทางนาฏศิลป์ไทย
2. นาฏศิลป์ร่วมสมัยซึ่งมีการผสมผสานศิลปะการเต้น และ ดนตรีของชาติอื่นๆ ซึ่งนาฏศิลป์สร้างสรรค์นั้นสร้างขึ้นจากประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตในท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นต่างๆ

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์สร้างสรรค์เป็นการแสดงที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการใน ลักษณะต่างๆ ซึ่งสามารถจำแนกตามเนื้อหาสาระได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. ระบำในโขงละคร
2. ระบำศิลปะอาชีพ
3. ระบำเนื่องในประเพณี พิธีกรรม และการละเล่น
4. ระบำโบราณคดี
5. ระบำ แสดงเอกลักษณ์ท้องถิ่น
6. ระบำเบ็ดเตล็ด

จากการศึกษาลักษณะของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไปในแนวทางเดียวกันถึงลักษณะของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ว่าเป็นการแสดงที่คิดขึ้นมาใหม่ซึ่งมาจากรากฐานเดิมทั้งทางนาฏศิลป์ไทยและแนวร่วมสมัยแต่ไม่ทำลายศิลปะอันดีงามของนาฏศิลป์เดิมให้ด้อยลง นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้ความ คิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่านาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้านสามารถก้าวสู่นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ได้เพราะเกิดจากแรงบันดาลใจจากศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ

3. ความหมายของนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์นับเป็นหัวใจหลักและพื้นฐานการเรียนรู้นาฏศิลป์ ดังคำกล่าวไว้ดังนี้

พิชัย ปรชญาณสุรณ และคณะ. (2548,: 89) ได้ให้ความหมายนาฏยศัพท์ไว้ว่า การศึกษาเรื่องนาฏยศัพท์ โดยทำความเข้าใจและฝึกปฏิบัติตามคำศัพท์นั้นๆ เช่น กระทบ ตั้งวง จีบ ฉายมือ ก้นวง กอดเกลียวข้าง เหล่านี้ล้วนแต่จะต้องปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ความสามารถของแต่ละคน ทั้งสิ้น การยึดถือเอานาฏยศัพท์ เป็นแบบแผน นับว่าไม่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนและยังจะเพิ่มความ แม่นยำขึ้นอีกด้วย

อรรพรรณ ขวพัฒนาและวีรสุตา บุณาค (2553,: 105) ได้ให้ความหมายนาฏศัพท์ไว้ว่า ลักษณะท่ารำไทย มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัวทำให้ต้องมีศัพท์เฉพาะทางด้านท่ารำเพื่อสื่อความหมาย ของท่ารำนั้นๆ ไปในแนวทาง เดียว ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์เรียกว่า นาฏยศัพท์ ซึ่งเป็นศัพท์เฉพาะในการรำรำ ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

สุมิตร เทพวงษ์ (2548,: 183) ได้ให้ความหมายนาฏศัพท์ไว้ว่า นาฏยศัพท์ คือ คำภาษาที่ใช้เรียกเป็น สัญลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยเกี่ยวข้องกับ ลักษณะท่ารำที่ใช้ประกอบการแสดงแต่ละประเภท

ธิดารัตน์ ภักดีรักษ์ (2558,: 39) ได้ให้ความหมายนาฏศัพท์ไว้ว่า นาฏยศัพท์ หมายถึง ภาษาที่ใช้เป็น สัญลักษณ์และสื่อความหมายกันในวงการนาฏศิลป์ไทย

สรุปได้ว่า ความหมายของนาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่ารำ ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดง โขน ละครเป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายกันได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่างๆ “นาฏย” หมายถึง เกี่ยวกับการฟ้อนรำ เกี่ยวกับการแสดงละคร “ศัพท์” หมายถึง เสียง คำ คำยากที่ต้องแปล เรื่อง เมื่อนำคำ สองคำมารวมกัน ทำให้ได้ความหมายขึ้นมา การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโขน ละคร หรือ ระบำเบ็ดเตล็ดต่างๆ ก็คือ ท่าทางที่ผู้แสดงแสดงออกมานั้นย่อมมีความหมายเฉพาะ ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างดีแล้ว อาจ ทำให้เข้าใจในเรื่องการแสดงมากยิ่งขึ้นทั้งในตัวผู้แสดงเอง และผู้ที่ชมการแสดงนั้นๆ สิ่งที่เขาเข้ามาคำว่าประกอบเป็น ท่าทางนาฏศิลป์ไทยนั้นก็คือ เรื่องของนาฏยศัพท์ ซึ่งแยกออกได้เป็นคำว่า “นาฏย” กับ “ศัพท์”

4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ

นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ (2552,: 50) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการ ทำงานของกล้ามเนื้อ โดยที่งานดังกล่าวต้องมีความซับซ้อนจะต้องอาศัยความสามารถในการบริหาร เบื้องต้นของกล้ามเนื้อหลายๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองจะต้องมีการ ปฏิบัติสัมพันธ์ของการตอบสนองกับความรู้สึกที่ป้อนเข้าไปการทำงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนจะเกิด ความชำนาญและความคงทน

อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551: 64) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถความชำนาญของ กล้ามเนื้อ ที่กระทำได้มาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสมจึงจะทำให้ เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์ (2526,: 9) ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญกล้ามเนื้อของบุคคล ซึ่งเรียกกันว่าทักษะปฏิบัติ หรือทักษะทางกล้ามเนื้อ การเกิดทักษะทางกล้ามเนื้อหรือทักษะปฏิบัติ จึงเป็น ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นผลผลิตจากเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เช่นตะโบ สก๊ต เลื้อย การใช้เครื่องมือจักรกล การ เชื่อมโลหะ การซ่อมเครื่องยนต์ ฯลฯ ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของกล้ามเนื้อที่แสดงออกในลักษณะของความ ถูกต้องความคล่องแคล่วความเชี่ยวชาญและความชำนาญที่ต้องอาศัยการฝึกหัดที่เหมาะสม

สรุปจากความหมายของทักษะปฏิบัติที่นักการศึกษาหลายท่านได้นิยามเอาไว้พอสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมการใช้วัยวะเคลื่อนไหวของร่างกาย ในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานทั้งปวง ซึ่งทักษะปฏิบัติเกิด จากความสัมพันธ์ระหว่างพุทธิพิสัยกับสิ่งเร้าภายนอก ตั้งแต่ขั้นการเรียนรู้ การพร้อมปฏิบัติ การตอบสนอง ตามผู้ปฏิบัติ นำ การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อน การปฏิบัตินั้นจะพิจารณาวิธีปฏิบัติงาน ผลการ ปฏิบัติงานและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ

ลำดับขั้นในการสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ

กระบวนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องทราบขั้นตอนเพื่อนำไป ดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดทักษะในเรื่องที่จะสอน โดยพิจารณาจากขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้สอนจะต้องแสดงการประกอบทักษะที่ต้องการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้ก่อนเป็นอันดับแรก

ขั้นที่ 2 ผู้สอนจะต้องแสดงขั้นตอนของการประกอบทักษะที่จะสอนนั้นให้ผู้เรียน มองเห็นเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 3 ผู้สอนแสดงสาธิตการประกอบทักษะที่จะสอนให้ผู้เรียนดูอย่างช้าๆ พร้อมทั้งอธิบายเทคนิควิธีตามลำดับขั้นตอนให้ฟังอีกครั้ง

ขั้นที่ 4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะตามขั้นตอนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หรือฝึกทักษะอยู่บ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ

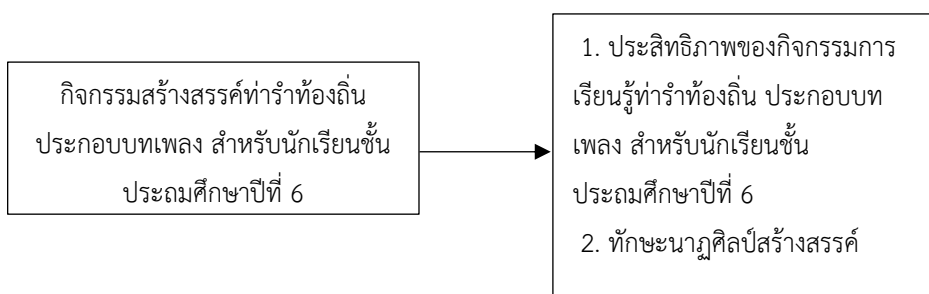
ขั้นที่ 5 ผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงเกณฑ์และการประเมินผลด้านทักษะว่ามี อย่างไร เช่น นับได้เท่าไรจึงจะถือว่ามีทักษะตามเกณฑ์ หรือใช้เวลาเท่าใดทำสำเร็จจึงจะถือว่า มี ทักษะ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์นี้มักจะเกี่ยวข้องกับเวลาและปริมาณ หรือคุณภาพอยู่ด้วยเสมอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏยศัพท์ท่ารำทอถิ่นประกอบเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเป็นการนำกิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำทอถิ่น ประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาใช้ในการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการแสดงที่คิดขึ้นมาใหม่จากรากฐานเดิมทั้งทางนาฏศิลป์ไทยและแนวร่วมสมัยเกิดจากแรงบันดาลใจจากศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น วรรณกรรมพื้นบ้าน ตำนานเนืองด้อกหม ปราสาทภูมิโปน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำทอถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ตัวแปรตาม คือ

1.2.1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ท่ารำท้องถิ่น ประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.3. ทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางชุม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 19 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำและภาษาท่าเบื้องต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) จำนวน 4 แผน แผนละ 7 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งสิ้น 28 ชั่วโมง

4. ระยะเวลา/สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านยางชุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (One Group Pretest Posttest Design) โดยเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (ชูศรี วงศ์รัตน, 2560 : 196) มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำและภาษาท่าเบื้องต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) จำนวน 8 ชั่วโมง

1.2 แบบประเมินทักษะนาฏศิลป์และภาษาท่าเบื้องต้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ข้อ

1.3 แบบทดสอบวัดทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏยศัพท์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

2.1.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551

2.1.2 การวิเคราะห์เนื้อหาได้กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องนาฏยศัพท์ ทำร่ำทองถิ่นประกอบเพลง

2.1.3 ศึกษาขั้นตอนการสอนตลอดจนแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้โดยนำวิธีการสอนคู่มือครูวิชา การประดิษฐ์ทำร่ำปรับให้ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.4 การพัฒนาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้แล้วนำแผน การจัดการเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านหลักสูตรโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาประเมินผลตามแบบประเมินที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

2.1.4.1 สาระสำคัญ

2.1.4.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังจาก เรียนจบบทเรียน

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมโดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายพิษณุ เข้มพิลา วุฒิการศึกษา ศศ.บ (นาฏศิลป์) ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชา นาฏศิลป์และ การละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. นางพิราภรณ์ พันธมณี วุฒิการศึกษา ศศ.บ (นาฏศิลป์) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา นาฏศิลป์และการละครมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. นายพรชัย ครองยุทธ วุฒิการศึกษา ค.บ (นาฏศิลป์) ตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรค์

2.1.6 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยแล้ว แปลความหมายโดยใช้เกณฑ์พิจารณา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 96) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ระดับความเหมาะสม

4.51-5.00 ความหมายว่าระดับความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 ความหมายว่าระดับความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 ความหมายว่าระดับความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 ความหมายว่าระดับความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 ความหมายว่าระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การเลือกที่จะนำไปทำการทดลอง ใช้เกณฑ์ 3.51 ขึ้นไป ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2.1.7 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 แบบประเมินทักษะนาฏศัพท์และภาษาท่าเบื้องต้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้ในการสร้างแบบประเมินทักษะนาฏศัพท์และภาษาท่าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยมีการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

2.2.3 กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เรื่องนาฏศัพท์ ท่ารำท้องถิ่นประกอบเพลง ที่นำมาสร้างแบบประเมิน

2.2.4 นำเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการวัดตามหน่วยการเรียนรู้

2.2.5 วิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน เรื่องนาฏศัพท์ ท่ารำท้องถิ่นประกอบเพลง โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้

2.2.6 การออกแบบ กำหนดรูปแบบของแบบประเมิน โดยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

2.2.7 การพัฒนา

2.2.7.1 สร้างแบบประเมินให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ตามรูปแบบที่วิเคราะห์ไว้ จำนวน 5 ข้อ นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพความสอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วปรับปรุงแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว

2.2.7.2 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่มีข้อรายการครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2.8 การทดลองใช้

2.2.8.1 นำแบบประเมินไปประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางชุม จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 18 คนเพื่อปรับเครื่องมือวัดด้านทักษะการปฏิบัติให้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน

2.2.8.2 นำแบบประเมินผลการปฏิบัติไปวิเคราะห์โดยการวัดผลการปฏิบัติของนักเรียนเพียงครั้งเดียวโดยใช้ผู้ประเมิน 1 คน คือผู้วิจัยครูสอนประจำรายวิชานาฏศิลป์สังเกตพฤติกรรมการทำงานและผลงานของนักเรียนแล้วเปรียบเทียบผลว่ามีความสอดคล้องหรือไม่

2.3 แบบทดสอบวัดทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ โดยผู้วิจัยมีการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

2.3.3 กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เรื่องนาฏยศัพท์ ท่ารำท้องถิ่นประกอบเพลง ที่นำมาสร้างแบบทดสอบ

2.3.4 นำเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการวัดตามหน่วยการเรียนรู้

2.3.5 วิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้

2.3.6 ออกแบบ กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ

2.3.7 การพัฒนา

2.3.7.1 สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ตามรูปแบบที่วิเคราะห์ไว้ จำนวน 30 ข้อ นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพความสอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วปรับปรุงแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว

2.3.7.2 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่มีข้อรายการครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.3.8 การทดลองใช้

2.3.8.1 นำไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางชุม จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 18 คนเพื่อปรับเครื่องมือวัดให้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน

2.3.8.2 นำแบบทดสอบไปวิเคราะห์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำไปใช้ในการติดต่อกับโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำแบบทดสอบวัดทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน

3.3 ดำเนินการสอนตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้หลังจากเรียนจบใช้ควบคู่กับแบบประเมินทักษะ

การปฏิบัติใช้เวลาสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 7 ชั่วโมง 4 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 28 ชั่วโมงในเวลา

3.4 เมื่อปฏิบัติการสอนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 4 แผนแล้วผู้วิจัยวัดความสามารถทางด้านทักษะการประดิษฐ์ทำรำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะก่อนเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทำรำท้องถิ่น ประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ E1/E2 และเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ทำรำท้องถิ่นประกอบบทเพลง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Signed Ranks Test เนื่องจากข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ทำรำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมสร้างสรรค์ทำรำท้องถิ่นประกอบบทเพลง

ประสิทธิภาพ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	เฉลี่ยร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	19	200	160.63	80.32
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	19	40	32.84	82.11
ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ (E ₁ /E ₂) เท่ากับ 80.32/82.11				

จากตารางที่ 1 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบบทเพลง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) เท่ากับ 80.32 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) เท่ากับ 82.11 ดังนั้น กิจกรรมสร้างสรรค์ทำรำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติอ้างอิง คะแนนผลการประเมินทักษะการปฏิบัติ เรืองนาฏยศัพท์ ทำรำท้องถิ่นประกอบเพลง

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ประเมินก่อนเรียน	.230	19	.010	.829	19	.003
ประเมินหลังเรียน	.202	19	.040	.824	19	.003

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติอ้างอิง คะแนนผลการประเมินทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง ข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ โดยพิจารณาจากสถิติทดสอบ Shapiro-Wilk (ใช้ในกลุ่มที่ศึกษาในครั้งนี้ มีน้อยกว่า 50 คน) คะแนนผลการประเมินทักษะการปฏิบัติ ทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ มีค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด

ในกรณีนี้การเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงใช้สถิตินอนพารามตริกในการทดสอบ (Wilcoxon Signed Ranks Test)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง

คะแนน	$\bar{x}$	S.D.	Z	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	15.26	6.47		
คะแนนหลังเรียน	32.84	6.88	3.84*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ท่ารำท้องถิ่นประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.32/82.11 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยมีกระบวนการพัฒนากิจกรรมที่มีคุณภาพโดยได้ศึกษาเอกสารหลักการทฤษฎี การพัฒนาทักษะปฏิบัติของ เดวีส์ การพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ และได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการสร้างอย่างมีระบบ และเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาประเมินและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะ ทางด้านนาฏศิลป์ให้สอดคล้องกับสาระนาฏศิลป์ และได้กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษา พิมพ์ลาภรณ์ วัคคา (2553 : 101-102) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชื้อสานกระดังง์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บ้านเชียงเพ็ง ตามแนวคิดของเดวีส์ ผลปรากฏว่า แผนการเรียนรู้ เรื่อง เชื้อสานกระดังง์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 88.78/91.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัย เกษร วรณราช (2565) ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์และการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้วยการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

สร้างสรรค์ ชุด น้อมนวันทาพระมหาธาตุหล้าหนอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1สว่างวิทยา พบว่า 1. การสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของ เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมือง สร้างสรรค์ชุด น้อมนวันทาพระมหาธาตุหล้าหนอง มี ประสิทธิภาพ 84.43/88.26 2. เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 94.22/91.04 3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.7218 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.18 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5. ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 44.00 6. เปรียบเทียบพฤติกรรม การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.00 7. ผู้เรียนมีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ทำรำทอถิ่น ประกอบบทเพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีทักษะนาฏศิลป์สร้างสรรค์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ เพิ่มขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการที่ดี โดยมี กิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลายโดยผสมผสานกับการจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์ สร้างความสนใจให้นักเรียน ต้องการเรียนรู้กิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมความสามารถด้านทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภินิหาร แม่นวิเศษพงศ์ (2549 : 74–111) พบว่าชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์ และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้น กระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.34/89.33

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และให้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสมมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนในการใช้ให้เข้าใจ มีการวางแผน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ให้แน่นอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปใช้

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจะมีเวลาให้นักเรียนได้ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน อย่างเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้พัฒนารวมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น เจตคติต่อการจัดการเรียน การสอน ความคงทนในการเรียนรู้

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กับวิธีการเทคนิคเรียนรู้แบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). *คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ : ศุภสภา. ลาตพรวา.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กัลยา ต๊ะมะครุฑ .(2542). *การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์เบื้องต้นสำหรับครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. (หลักสูตรและการสอน) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกษร วรรณราชิ (2565) ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์และการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้วยการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด น้อมนบวันทาพระมหาธาตุหล้าหนอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 สว่างวิทยา. *Phimoldhamma Research Institute Journal*. 9 (1), 49-62.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และคณะ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2544). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานนาฏศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการจำกัด.
- จตุพร รัตนวราหะ ศุภชัย จันทรสวรรณ และนภัสกร มิตรเอม. (2555). *ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์*. สำนักกรมสังคีต กรมศิลปากร.
- จรรณี ลิ้มปานานนท์. (2539). *การใช้ชุดฝึกกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเองสำหรับครูชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ ตาลสุก. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 7 (1), 190-203.
- ชนันทร หิรัญเชาว์. (2562). *การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต : กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธิดารัตน์ ภักดีรักษ์. (2558). *นาฏศิลป์ 2*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์
- นวลจิตต์ เขวกิตติพงศ์และคณะ. (2552). *การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- พิชัย ปรัชญานุสรณ์ และคณะ. (2548). *สู่โลกดนตรีและนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : หนังสือจัดการพิมพ์
- พิมพ์ลาภรณ์ วัฒนา. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชื้อสามกระดัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเชียงเพ็ง ตามแนวความคิดของเดวิส* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เรณู โกสินานนท์. (2546). *นาฏศัพท์ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช
- วรสรวง สุทธิสุวรรณ. (2541). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนซ่อม 2 รูปแบบ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารสารวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- วิรตี จินตะโล. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตาม แนวคิด ของชิมพ์ชัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ. *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ*. 2 (ฉบับพิเศษ), 97-111.
- ศุภชัย จันทรสุวรรณ และนภัสกร มิตรเอม. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์. (2526). *การสอนทักษะภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์. (2562). *การศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง របាំប្រពៃណី ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์.
- สมิตร์ เทพวงษ์. (2548). *นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2556). *นาฏยประดิษฐ์ การออกแบบนาฏกรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). *การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนนิสิตอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิณห์พร แม้นวิเศษพงศ์. (2549). *การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรณพ บรรจงศิลป์ และ อาภรณ์ มนตรีศาสตร์, (2559). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีและนาฏศิลป์*. Retrieved from: <http://www.kroobannok.com/blog/14757>